

Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lausunto Suomen tarpeesta osallistua Ruotsin talousvyöhykkeelle suunniteltavan mangaaninoduleiden noston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio kiittää mahdollisuudesta antaa lausunnon kuulemisessa. Scandinavian Ocean Minerals (SOM AB) suunnittelee mangaaninoduleiden nostamista meren pohjasta Perämerellä Ruotsin talousvyöhykkeellä noin seitsemän mailin päässä Skellefteåsta kaakkoon ja 12 kilometrin päässä Suomen talousvyöhykkeestä. Kuulemisasiakirjassa kuvataan suunnitelma louhia mangaaninoduleita, jotka sisältävät mangaanin lisäksi myös metalleja, kuten rautaa, alumiinia, magnesiumia, piitä, titaania, fosforia, kobolttia, molybdeenia ja vanadiinia. Nämä muodostuvat saostumalla merenpohjalle, ja louhinta-alueella arvioidaan olevan noin 450 000 tonnia noduleja märkäpainona (vastaa 250 000 tonnia kuivapainona). Yhtiön mukaan louhinta on tarkoitus toteuttaa pehmeällä imutekniikalla, joka minimoi ympäristövaikutukset.

Vaikka hankkeen sijainti ei kuulu Ruotsin ja Suomen välisen rajajokisopimuksen (91/2010) maantieteelliseen soveltamisalueeseen, hankkeella voi olla vaikutuksia, jotka ulottuvat Tornionjokeen vaelluskaloihin kohdistuvien vaikutusten kautta. Tornionjoen lohet vaeltavat jopa eteläiseen Itämereen asti ja voi siten mahdollisesti kulkea hankealueen läpi ja periaatteessa kärsiä toiminnan vaikutuksista esimerkiksi merenpohjasta leviävien sedimenttien tai ympäristömyrkkujen kautta. Rajajokisopimuksen tarkoituksen mukaan kalakantojen suojeluun ja kestävään käyttöön on kiinnitettävä erityistä huomiota (artikla 2.2.d). Tämän perusteella komissio toteaa, että Suomen tulisi osallistua ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Lausunnon on valmistellut komission vesi- ja ympäristöinsinööri Simja Lempinen. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenetelmällä 3.9.2025 ja lausunto on tallennettu ACTA diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio